

XXI ASYR BILIM, YLYM ASYRYDYR

The logo for 'MUGALLYMLAR GAZETİ' is prominently displayed at the top. The word 'MUGALLYMLAR' is in a large, bold, blue font with a white outline, and 'GAZETİ' is in a smaller, bold, white font with a blue outline, set against a blue curved background.

**ESASLANDYRJYSY —
TÜRKMENISTANYŇ MINISTRLER KABINETI**

2025-nji ýylyň 11-nji iýuny

№ 47
(10384)

ÇARŞENBE

ÖSÜŞLERİÑ WE ÖZGERTMELERİÑ AÝDYÑ ÝOLY

hem ýurdumyzyň ylmy kuwwatyny
ýokarlandyrmaga ruhlandyrýar. Beýik
öşüşleriň gözbaşynda ylmyň we bilimiň
binýat bolup durýandygyny, tehnologi-
ýalaryň we döwrebap mümkinçilikleriň
esasdygyny aýratyn bellemek gerek.

Məlim bolsay uly, her
 ulyly 12-nji iyununda ýur-
 dumyadga Ulymaral günü
 bellenilip geçilýär. Munuň
 imini ösdürilmegine, ýaş
 jemala gelmegine, şeýle
 hem ýurdumyzyň ylmy kuwwatyny
 öňkärlandymaga ruhlandyryr. Beýik
 ýaşlaryň gözbaşynda ylmyň we bilimiň
 binýat bolup durýandygyny, tehnologi-
 ýalaryň we döwrebap mümkinçiliklerini
 esasdugyny aýratyn bellemek gerek.

Şunda dövrümüzün ylmıy-tehniki gazzanlarynyň, bilimniň we innowasiýalaryň aýratyn ornı bardyr. Şonuň üçin hem ösüşler binyat bolýan bu ugurlary ösdürmede ýurdumyzda ähli mümkinçilikler döredilýär. Şu nukdaýnazardan, häzirkі ajaýyp döwürümizde milli bähbiti we umumadamzat ähmiýetli strategik wezipeleri, maksatnamalary, iri taslamalary durmuşa geçirmmede düýpli ylmıy esaslara daýanyňlar.

Hormatly Prezidentimizin ylym-bilim özgertmeleri yaş alymlaryň täze nesliniň kemala gelmegine güň münkenlik döredýär. Ýaş nesli terbiýelemek we okatmak, olaryň saglygyny berkitmek, başarnygyny ösdürmek üçin işler üstünlikli alynp barylýar. Şonuň netijesinde ylym-bilim güýçli depginler bilen ösdürilýär. Bu babatda ýaşlaryň arasynda geçirilýän bäsleşikler zehinli ýaşlary ýüze çykarmaga hemäýat edýär. Berkarar döwletin täze eýýamynyň Galkynyş döwründe ýaşlaryň ukup-başarnyklaryny ýüze çykarmak maksady bilen ähli şertleriň döredilmegi durmuşa geçirilýän işleriň maksadalaýyklygyndan, döwrebaplygyndan aýdyn alamatdyr. Zehinli ýaşlarymyz halkara olimpiadalarynda, taslama döredijilik bäsleşiklerinde şowly cykys edip, baýrakly orunlary eýeleýärler. Bu ugurda ýylyň-ýylyna oňat netijeleriň gazanylmagy işleriň ýokary hilini görkezýär. Bu netijeleri 4-nji iýunda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň sanly ulgam arkaly geçiren Ministrler Kabinetiniň mejlisinde hem aýdyn görmek bolýar. Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň urunbasary B. Orazdudyýewa gözegçilik edýän ulgamlarynda şu ýylyň ýanwar — maý aýlarynda alynp barlan işleriň netijeleri barada hasabat berdi

Hasabat döwründe yavaş yavaş neslin dövrəbəp bilim almagy uğrunda toplumaýyn işlər amala aşyryldy, okatmagyn öňəbaryşy ussallary bilim işinde giňden ulanyldy, okuw kitaplarydyr gollanmalar neşir edildi. Mekdep okuwçylary, talyp ýaşlar halkara ders we internet bäsleşiklerinde jemi 711 medala we dürlü derejeli diplomlara mynasyp boldular. Ýurdumyzda umumybilim berýän orta mekdepleriň uçurymlarynyň gatnaşmagynda «Soňky jaň» dabaralary guramaçylykly geçirildi.

nyň kämilleşdirilmegine, innowasion tehnologiýalaryň önümçilige ornaşdyrylmagyna we halkara hyzmatdaşlygyň giňeldilmegine gönükdirilen işler dowam etdirildi. Aspirantura, doktorantura hem-de alymlyk derejelerine dalaşgärlige jemi 114 adam kabul edildi.

Görnüşü ýaly, hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda ylym ulgamy kämilleşdirilýär. Şunda alymylyk derejesine daşlaşlaryň sany hem barha artýar, ýaş alymlaryň täze nesli kemala gelýär. Bularyň ählisi ylym-bilimiň berk binýadynyň üjün edýär.

Häzirkı ajaýyp döwrümüzde ylym-bilim has-da ösdürilýär, dünýä ylymynda gazanylan in täze tehnologiýalar, tejribeler ulgama ornaşdyrýlýar. Ýurdymyza ýaşlar bilimleri ele almakda, ösen tehnologiýalara erk etmekde, ylym gözleglerde öňe saýlanmakda başaraňlyk görkezýärler. Olaryň hünär öwrenmeklerinde, ylym-bilim başarnyklaryny baýlaşdyrmakda ähli mümkinçilikler döredilýär. Ýaşlar ylymın in täze gazananlaryny özlerrinň zehin-başarnyklary bilen öleşdirýärler. Olar özleri üçin döredilýän giň şertlerden peýdalanylýar, döwrebap bilimleri öwrenýärler, ähli ukyb-başarnyklaryny kämilleşdirmek bilen, öwrenýän ugurlary boýunça ylym dünýäsine ezberlik bilen aralaşýarlar. Netijede, ýurdumyzyň ylym-bilim kuwwatyny has-da ýokarlandyrmagamyňasyp goňant goşýarlar.

Häzirkı döwürde ýurdumyzyň ylmy edaralarynda ýaş hünärmenleri we alymlary taýýarlamakda hem uly işler durmuşa geçirilýär. Bu ugurda alnyp barylýan işler aýdyň maksatlara, maksatnamalara esaslanýar we gelgeji uly ugurlara uly üns berilýär. Bu bolsa işleri ylmy esada alyp bermäge, ylmyň iň täze gazananlaryny durmuşa işjeň ornaşdurmaga giň mümkinçilikleri döredýär. Hut şonuň netijesinde hem ylmy tehnologiýalar, sanly ulgamyň döwrebap ugurlary üstünlikli ösürlýär we geljegiň has-da aýdyň bolmagy üpjün edilýär. Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň tagallalary bilen durmuşa geçirilýän beýik işler ylmy-bilimiň döwrebap ösüşini üpjün edýär.

«Mugallymlar gazeti».

BELENT ÜSTÜNLİĞİÑ BEÝANY

Berkarar döwletin täze eýýamynyň Galkynysy döwründe hormatly Prezidentimiziň başutanlygynda durmuşsa geçirilýän oňyn ögertmeleri syýasaty ýurduň jemgyýetçilik durmuşynyň ahl ulgurlaryny öz içine alýar. Döwleti we jemgyýeti mundan beýläk-de demokratiýalaşdyrmakda, raýatlaryň hukuklaryny, azatlyklaryny berkitmekde, milli kanunçylygyň hukuk binýadyny halkara hukugynyň umumy ykzar edilen kadalaryna laýyklykda kämilleşdirmekde, sanly hyzmatlary milli ykdysadyýetiniň ahl ulgurlaryna ornaşdyrmakda giň gerimli işler amala aсырыlyr. Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda hem bu işler üstünlikli ösdürilýär. Adamzadyň ýaşayşynyň hakyky esrete öwürip bilýän güýje eýe bolan sanly ulgamyň esasy ugurlary kesgitlenip, milli bilim, kanunçylyk, saglygy gorayşs, sähergurluşyk, oba hojalygy ulgamlarynda netije-li işler amala aсыryr. Jemgyýeti we döwletin galkynysy bilimiň, ylmyň ösşi bilen berk baglanyşyklydyr. Bu günki gün ylym we bilim öäşüleriň kämil binýady hökmünde kesgitlenilýär. Bilimiň, ylmyň, tehnologiýanyň we önümçiligiň baglanyşygy netijesinde durmuş-ykdysady ögertmeler sazlaşykly alynp barlyr. Şonuň netijesinde bolsa ýur-dumyza önümçiligiň ahl pudaklaryna sanly ulgam giňden ornaşdyrylyr.

Häzirki wagda Ýer yüzünde sanly ulgam, maglumat tehnologiýalary durmuşyň ähli ugurlaryna aralasyg ugrady. Ýurdumyzda sanly ykdsadyýeti, innowasion we intellektual ösüşü ýokarlandyrmak, milli ykdsadyýetiň hukuk we institusional düzümini ögertmek boýunça netijeli işler amal edilýär. Hut şu nukdaýnazardan gelip, ýurdumyzyň depginli ösüşini artdyrmak we durmuş-ykdsady ulgamyňy kämilleşdirmek maksady bilen, sanly ulgamy ornaşdyrmak bilen bagly kadalar-drvyň hukuk namalary döwrebaplas-

dyrylyp, kämilleşdirilip, kanunlar, konsepsiyalar, döwlet maksatnamalary kabul edilýär. Ýurdumyzyda sanly ulgamyň kanunçylyk binýady berkidilýär. Bu babatda «Elektron hökümet hakynda», «Maglumat we ony goramak hakynda», «Türkmenistanda Internet torunyň ösüşini we internet-hyzmatlaryny etmegi hukuk taýdan düzgünleşdirmek hakynda», «Elektron resminama, elektron resminama dolanyşygy we sanly hyzmatlar hakynda», «Kiberhowsupsuzlyk hakynda», «Şahsy durmuş barada maglumat we ony goramak ha-

kynda» Türkmenistanyň Kanunlaryny we bu Kanunlara esaslanýan kadalaşdyryjy hukuk namalaryny görkezmek bolar.

Häzirkı wağda adam hukuklaryny we azatlyklaryny goramak döwletimizin baş maksadynda goýuldy. Döwletin, jemgyýetini medeni, ykdysady, intellektual, mümkinçilikleriniň ösmegi üçin ýurduň geljegi bolan ýaş nesle öwredilýän bilime aýratyn ähmiýet berilýär. Bu ulgamy sanlaşdyrmak, ösdürmek hem-de hukuk binýadyny berkitmek esasy wezipeleri biridir. Türkmenistanyň Konstitusiasynyň 55-nji maddasynda her bir adamyň bilim almaga bolan hukugy kepillendirilip, ähli bilim edaralary üçin hökman bolan döwlet bilim standartlary bellenilýär. Milli bilim babatda gatnaşyklary düzgünleşdirýän kadalaşdyryjy hukuk namalarynyň toplumlaryna we bitewi häsiýete eýe bolmagy kanunçylyk namalaryna aýdýn şöhlelenýär. Esasy Kanunymyzyň kadalaryna esaslanýan Türkmenistanyň «Bilim haýynda» Kanuny döwletimizde üstünlüki dowam edýän bilim özgertmeleri bilen baglanyşykly hukuk gatnaşyklaryny düzgünleşdirýär. Bilime sanly ulgamy ornaşdyrmak Kanunyň 6-njy maddasynda görkezilýär.

Türkmenistan milli bilim ulgamyny

kämillesdirmekde halkara şertnamalaryna ilkinjileri hatarynda goşulmak bilen, öz üstüne alan halkara borçnamalaryny üstünlikli berjaý etmekde maksatnamalaryny işleri alyp barýar. Birleşen Milletler Guramasynyň Durnukly ösüş maksatlarynyň dördünjisi bolan «Hemmeleriň öz içine alyýan we adalatly hem-de ýokary hilli bilimi üpjün etmek we hemmeleriň bütün ömrüniň dowamyna okamak mümkinçiligini höweslendirmek» atly maksadyny durmuşa geçirmekde alnyp barylýan işler muny tassyklaýar. Bilim ulgamy ögkuny ösdürmeň her bir ugrynyň Milletler Bileleşigi tarapyndan kabul edilen 2030-njy ýyla çenli döwür üçin Durnukly ösüş maksatlaryna wezipelerini kybap gelýändigini aýratyn bellemek gerek.

Hazırlı zaman şartlerinde jengyüetiň ösüşü ýurdumyzyň bilim ulgamynda sanly tehnologiýalardan netijeli peýdalanyp, dünýäniň öňdebaryjy tejribelerinden ugur alyp, okatmakda, pedagogik işgärleri taýýarlamakda, gaýtadan taýýarlamakda we olaryň hünär derejelerini ýokarlandyrmakda giň gerimli ulgamlaryň özgertmeleri geçirmegi, umumybilim maksatnamalary boýunça okatmagyň usulyýetini yzygiderli kämilleşdirmegi tajan edvär

PARAHATÇYLYGYŇ ASYLLY ÝÖRELGESI

Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda Türkmenistanyň hemişelik Bitaraplyk hukuk ýagdaýyna eýe bolmagyna 30 ýyl bolýar. Şonuň üçin hem ýurdumyzda gazanylýan ösüşler, belent üstünlikler bu sanly toýumyza sowgatly taýýarlykdyr.

Bagtyýarlygyn, abadançylygyn, belent maksatlaryn şuglasy bol-
 ýan hemişelik Bitaraplyk türkmen halkynyň baky bagtydyr. Çünki
 hemişelik Bitaraplyk parahatçylygyn, abadançylygyn berk binýady
 bolup durýar. Halkyň durmuşynda uly yz goýan her bir sene mukad-
 deslik hökmünde şol ýurduň taryhyna girýär. 1995-nji ýylyň 12-nji
 dekabry hem türkmen halkynyň durmuşynda täze bir ýol-ýörelgäniň
 jarçysy boldy. Munuň özi hemişelik Bitaraplygymyza 30 ýyllygynyň
 bellenýän 2025-nji ýylyň halkymyz üçin möhüm we şanly ýyllaryň
 biridigini görkezýär. Bu halkymyzyň saýlap alan taryhy we ykbal
 kesgitleýji ýolý bilen berik baglydyr. Gahryman Arkadagymyz «Halk-
 kara parahatçylyk we ynanyşmak ýyly: durnukly ösüşü üpjün etmede
 sebitara ykdysady hyzmatdaşlygyň orny» atly halkara maslahatdaky
 çykyşynda şeýle belledi: «Ýurdumyz oňyn Bitaraplyk syýasatyny
 durmuşa geçirmek bilen, döwletara, sebitara we halkara hyzmat-
 daşlygyn gerimini giňeltmäge, daşary ýurtly hyzmatdaşlar bilen
 söwda-ykdysady gatnaşyklary ösdürmäge möhüm ähmiýet berýär». Şu
 parasyatly sözlerden görnüşi ýaly, durnukly ösüş maksatlaryna
 ýetmede hoşniýetli hyzmatdaşlygy, halkara derejesinde
 söwda-ykdysady gatnaşyklary ösdürmek esasy ugurla-
 rnyň biridir.

